nieuws

Groot Landbouwdebat Boerenbond: wat onthouden we?

nieuws

De zeven politieke partijen uit het Vlaamse parlement kruisten voor het eerst de landbouwdegens tijdens het Groot Landbouwdebat van Boerenbond. VILT plukt er enkele spraakmakende passages uit.

17 MEI 2024

Isabelle Braet

Lees meer over:
Verkiezingen '24

Het stikstofdecreet, het mestprobleem, de polarisatie tussen natuur en landbouw, eerlijke prijzen, toegang tot landbouwgrond... nooit eerder beheersten zoveel landbouwthema's de actualiteit. Dat blijkt ook uit de verkiezingscampagne waar het landbouwthema bij veel partijen hoog op de agenda komt te staan.

Daarom nodigde Boerenbond de zeven partijen uit die op dit moment in het Vlaamse parlement zetelen. Sammy Mahdi (cd&v), Gwendolyn Rutten (Open Vld), Theo Francken (N-VA), Jeremie Vaneeckhout (Groen), Bruno Tobback (Vooruit), Stefaan Sintobin (Vlaams Belang) en Quinten Vanheuverzwyn (PVDA) gingen donderdag in het Vaudeville Theater in hartje Brussel het debat aan. Het ging er bij momenten vriendschappelijk en eensgezind aan toe, op andere momenten nam de bitsigheid de overhand. Vrt-journalist Johny Vansevenant kreeg de taak om als moderator het gesprek in goede banen te leiden.

"Durven jullie vandaag beloven dat landbouwers binnen vijf jaar een vergunning zullen krijgen, met dit stikstofdecreet?"

- Quinten Vanheuverzwyn (PVDA)

Geen landbouwdebat zonder het te hebben over het veelbesproken stikstofdecreet. Voor Jeremie Vaneeckhout is het alvast zeker dat het decreet niet zal standhouden en zal aangevochten worden. Hij pleit ervoor om te kijken naar het totaalplaatje: "Door vrijhandelsakkoorden worden we internationaal kapot geconcurreerd, er is rechtsonzekerheid op alle gebied, prijsonzekerheid, landbouwgrond verdwijnt, een stukje voor natuur maar in veel grotere mate voor verharding, vertuining, verpaarding, industrie, recreatie... En hoe kan je investeren als je niet weet wat de regels zullen zijn binnen 10, 20, 30 of 40 jaar? Het stikstofakkoord dat is goedgekeurd, betekent een fundamentele rechtsonzekerheid voor de volledige landbouwsector, die opnieuw in de chaos zal zitten. De crisis voor de landbouw zal niet opgelost zijn en de crisis voor natuur evenmin."

Ook PVDA, de partij van Quinten Vanheuverzwyn, heeft het stikstofakkoord niet goedgekeurd omdat er in het akkoord volgens de partij een fundamentele tegenstelling zit. "Aan de ene kant stelt het akkoord dat de landbouw zijn veestapel moet verminderen. Langs de andere kant heb je de economische realiteit van alle landbouwers, namelijk dat ze in een markt zitten waar ze door de

grootbanken gedwongen worden om steeds meer te produceren. Daar gaat het vandaag veel te weinig over. Zolang we de boeren vandaag geen eerlijke prijzen kunnen geven voor hun producten, dreigt er een financieel kerkhof."
Sammy Mahdi geeft toe dat er nog aanpassingen nodig zijn. "We hebben altijd gezegd dat er duidelijkheid moet zijn voor de korte termijn, zeker in het licht van de verkiezingen. De versie voor de langere termijn zal alvast niet strenger zijn, maar zal anders moeten zijn. Er zal juister moeten gemeten worden, in plaats van de modellen te gebruiken die door veel experten in vraag worden gesteld. We moeten evolueren naar een emissiemodel, in plaats van een depositiemodel."
Voor Tobback gaat de discussie niet over een depositie- dan wel een emissiemodel. "Een emissiemodel alleen maar om vergunningen te verlenen, is opnieuw een valse belofte. De reden waarom men vergunningen al dan niet moet afleveren, is het halen van de doelstellingen en die worden op heel veel plaatsen in Vlaanderen niet gehaald. Ik wil vergunningen afleveren maar om dat te kunnen doen, moeten we zeker zijn dat ze voor een rechtbank standhouden. Zolang de vergunningen juridisch twijfelachtig zijn, worden de mensen met de rug tegen de muur gezet."
Stefaan Sintobin zou, mocht hij aan zet komen, de boeren betrekken bij het overleg. "Nu hebben de kabinetten drie jaar lang onder elkaar gekibbeld zonder de boeren te horen. Boerenbond is uiteindelijk begonnen met de actie met de 20.000 bezwaren, en zelfs daar werd geen rekening mee gehouden. Trouwens, niet alleen de boeren moeten betrokken worden, ook de milieubewegingen moeten mee aan tafel." En de huidige modellen? Die moeten op de schop voor de Vlaams Belanger. Of het al dan niet strenger zal zijn, bleef het antwoord uit. "Het moet in ieder geval duidelijker zijn voor iedereen en het moet rechtszekerheid bieden. Anders heeft het geen nut."

"We zouden het in geen enkele sector aanvaarden, maar in de landbouwsector improviseert iedere landbouwminister opnieuw en opnieuw"

- Jeremie Vaneeckhout (Groen)

Vaneeckhout verwijst tijdens het debat vaak naar de voorbij 20 à 40 jaar van het landbouwbeleid. "In de voorbije 20 jaar heeft de Vlaamse regering de kop vaak in het zand gestoken, denk aan de waterkwaliteit, het mestprobleem, de pesticiden... Ik wil nog toegeven dat Zuhal Demir enkele heilige huisjes heeft gesloopt, maar ze heeft dat gedaan op een manier die alleen maar vijandschap gecreëerd heeft tussen natuur en landbouw. Mijn grote frustratie is dat er niet samen gezocht is naar een toekomstplan voor tussen nu en 2050, een plan dat perspectief geeft aan de landbouw, die voor mijn part een stuk kleinschaliger, biologischer en plantaardiger zal zijn. We moeten de regels voor lange tijd kunnen vastleggen."
In zijn tussenkomst geeft Stefaan Sintobin aan blij te zijn met de stelling van Vaneeckhout dat landbouw een industrie is zoals een ander. "Het is een economisch belangrijke sector die alle kansen verdient. Dan vind ik het altijd eigenaardig dat landbouw altijd apart bekeken wordt. Wij hebben al vele malen gevraagd wat de slotsom is van het stikstofakkoord, maar het antwoord blijft telkens uit. Hoeveel jobs zullen erdoor geraakt worden? Het gaat niet enkel over een paar boerderijen, maar over de hele sector, met zo'n 125.000 werknemers. Dat zijn er veel meer dan bij Van Hool, met alle respect voor de arbeiders."

“Je mag nog de beste omgevingsminister zijn, maar door de versnippering kan je de problemen nooit oplossen"

- Gwendolyn Rutten (Open Vld)

Volgens Rutten ligt een groot probleem bij de versnippering van de natuur. Ze hoopt met Nederland een partner te vinden om samen naar Europa te gaan om ervoor te pleiten dat er meer flexibiliteit komt op de regels. “In Europa is de slinger voor een stuk de andere kant aan het uitgaan en men beseft dat we de landbouw de kans moeten geven. Mijn pleidooi is om de krachten te bundelen, zoals we dat met de natuurherstelwet gedaan hebben, om te zeggen dat het niet gaat met die versnippering. Twintig jaar geleden werden de natuurgebieden afgebakend, maar niemand had voor ogen wat de effecten zouden zijn vandaag. En als je ziet wat vandaag de effecten zijn, dan moet je durven zeggen: dit stellen we bij. Dat moet gebeuren, anders zal het moeilijk blijven, ongeacht wie op Omgeving zit.”

Volgens Bruno Tobback heeft Vlaanderen zelf voor de versnippering gezorgd, en niet Europa. “We zijn ooit begonnen met een kaart met grote natuurgebieden en daarna is een aantal kabinetten, al dan niet lukraak, beginnen puzzelen. Ik ben absoluut voorstander om er iets aan te doen, maar dat moet op een serieuze manier gebeuren. Europa heeft een systeem om meer middelen te voorzien voor landen die met een natuurlijk probleem kampen, laat ons dat aanspreken om grond te herbestemmen en zo leefbare landbouw en leefbare natuur te maken met grote aaneengesloten gebieden.”

“Het is makkelijker om grond te verpaarden, dan weet je dat je niet gesjareld zal zijn”

- Sammy Mahdi (cd&v)

Theo Franken spreekt tijdens het debat zijn hoop uit dat jonge boeren grond kunnen vastkrijgen tegen een schappelijke prijs en dat ze kunnen werken met een toekomstperspectief. “Veel grond is in handen van lokale besturen, daar moeten we kijken om dat prioritair aan de boeren te geven in de vorm van een voorkooprecht of met een grondenbank. Verder moeten we kijken naar een ondersteuning voor producentenverenigingen zodat ze deftige prijzen kunnen krijgen.”

Franken heeft het ook over de hetze rond het verdwijnen van landbouwgrond ten behoeve van bos. “Het is niet de bebossing dat het probleem is voor de landbouw. Als je het over het volledige landbouwareaal beschouwt, dan is die 5 à 6.000 hectare bos peanuts. Je moet alles in perspectief bekijken.” Ook als het gaat over welk gebied dat moet bebost worden, dan moet er volgens hem gekeken worden naar minderwaardige gronden met minder opbrengst, die grenzen aan bestaand natuurgebied of bos.

Rutten wijst in dit kader op een bestaand probleem: “Iemand koopt een stuk en wil daar een bos op zetten. Er wordt een aanvraag ingediend om een natuurbeheersplan op te leggen maar dat beperkt zich niet tot dat stukje grond. Het laat toe om plannen te maken over eigendommen van anderen en bovendien moeten ze dat niet vertellen. Wat gebeurt er dan? De minister beslist wie het natuurbeheersplan mag uitvoeren en dat is één organisatie. Het probleem is niet dat er een stukje bos komt, wel dat als er

beschermde natuur ontwikkeld wordt, dat als een olievlek alle andere stukken landbouwgebied in de problemen brengt. Daar moeten we een oplossing voor vinden want anders ben je nooit zeker van je landbouwgrond."
Moet er dan een stop komen op de verkoop van landbouwgrond aan natuurorganisaties? Voor Mahdi is het simpel: "We moeten zorgen dat landbouwgrond landbouwgrond blijft. We kunnen de vergelijking maken tussen grond die naar natuur gaat of grond die verpaard wordt. Heel graag zelfs. Maar grond die naar verpaarding gaat, dat blijft agrarisch gebied. Dus het is veel gemakkelijker om grond te verpaarden, omdat je weet dat je finaal niet gesjareld zal worden. Maar als je de moeite doet om grond om te zetten naar natuur, dan is de kans groot dat je wel gesjareld zal zijn. Omdat er één of andere zeldzame vogel in komt nesten waardoor de grond beschermd moet worden. Als we willen zorgen dat landbouwers hiervoor inspanningen willen blijven doen, moeten we zorgen dat er verdraagzamer wordt opgetreden, anders blijven we problemen krijgen."
Het volledige debat kan je vanaf zondag 19 mei bekijken op Plattelandstv.

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada